

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Michala Bobka a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **B. V.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 9. 9. 2022, č. j. 49 Ad 6/2022 – 10,

t a k t o :

- I. Návrh žalobce na ustanovení zástupce z řad advokátů **se zamítá.**
- II. Kasační stížnost **se zamítá.**
- III. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Nejvyšší správní soud obdržel ve shora označené věci kasační stížnost žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“). Krajský soud výrokem I. uvedeného usnesení zamítl žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků. Výrokem II. zamítl jeho návrh na ustanovení zástupce z řad advokátů.

[2] Krajský soud konstatoval, že pro rozhodnutí o osvobození od soudních poplatků musí být splněny následující podmínky: 1) účastník požádá o osvobození, 2) jeho návrh není zjevně neúspěšný a 3) doložil nedostatek prostředků. V kontextu žádosti stěžovatele přitom dospěl k závěru, že ačkoli stěžovatel trpí nedostatkem prostředků, jeho žaloba je zjevně bezúspěšná. Podle krajského soudu požadavek žalobce, jehož se žalobou domáhá, tedy aby za něj stát platil sociální pojištění, nespadá do pravomoci správních soudů. Požadavek na zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 7. 2022, č. j. MPSV-2022/124564-912, sp. zn. SZ/MPSV-2022/121477-912 sice za určitých okolností být

důvodný může. V žádném případě však nebude důvodný na základě skutkových okolností naznačených žalobcem v podané žalobě.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti v záhlaví uvedenému usnesení krajského soudu kasační stížnost, s níž spojil návrh na ustanovení právního zástupce. Co se týče vlastní kasační argumentace, stěžovatel namítá, že byl jako signatář Charty 77 a disident trvale poškozen na svých právech na základě koordinovaného postupu dle metodiky StB z roku 1982 a zločinným spolením Školského úřadu v Kutné Hoře za součinnosti žalované. To měl následně kryt krajský soud v Praze ve věci č. j. 44 Ca 22/08 a poté i Ústavní soud. Podle jeho názoru musí nyní ČR odstranit to, že mu byl podvodem upřen zákonný nárok.

[4] Vzhledem k tomu, že kasační stížnost směřuje proti procesnímu usnesení, které se dotýká výlučně stěžovatele, nevyzýval Nejvyšší správní soud žalovanou k vyjádření.

[5] K žádosti stěžovatele o ustanovení zástupce Nejvyšší správní soud uvádí, že z usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 – 19, č. 3271/2015 Sb. NSS, plyne, že ač je povinné zastoupení stěžovatele bez příslušného právnického vzdělání advokátem obecně jednou ze základních podmínek řízení o kasační stížnosti, ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. se neuplatní v případech, ve kterých kasační stížnost směřuje proti procesnímu rozhodnutí učiněnému v řízení o žalobě, jež slouží toliko k zajištění podmínek řízení nebo jeho řádného průběhu. Takovým typem rozhodnutí je i nyní napadené usnesení. V projednávané věci tak ani podmínka povinného zastoupení stěžovatele advokátem nemusí být splněna.

[6] Stěžovatel nicméně o ustanovení advokáta výslovně požádal. Nejvyšší správní soud se jeho žádostí zabýval. Dospěl přitom k závěru, že ačkoli je kasační stížnost velice stručná a na hraně srozumitelnosti, je z ní zřejmé, proč stěžovatel napadá usnesení krajského soudu. Tvrdění stěžovatele uvedená v kasační stížnosti přitom odpovídají skutkovým okolnostem a tvrzením, které vedly krajský soud k závěru, že podmínky pro osvobození stěžovatele od soudního poplatku a pro ustanovení zástupce nejsou v projednávané věci splněny z důvodu, že je žaloba zjevně bezúspěšná. Nejvyššímu správnímu soudu proto nic nebrání v tom, aby o takto formulované kasační stížnosti věcně rozhodl, aniž by stěžovatel v důsledku své neznalosti práva mohl utrpět jakoukoli újmu.

[7] Nejvyšší správní soud stěžovatelův návrh na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti zamítl (výrok I. tohoto rozsudku). Ustanovení zástupce z řad advokátů není v posuzovaném případě nezbytně třeba k ochraně práv stěžovatele ve smyslu § 35 odst. 10 s. ř. s. Kromě toho není splněna ani zákonem stanovená podmínka, že návrh nesmí být zjevně bezúspěšný (§ 36 odst. 3 s. ř. s.). Pojem „*zjevně neúspěšný návrh*“ obsažený v § 36 odst. 3 s. ř. s. zákon blíže neupřesňuje. Nejvyšší správní soud jej však ve své judikatuře již vyložil (srov. např. rozsudky ze dne 19. 12. 2007, č. j. 7 Afs 102/2007-72, nebo ze dne 29. 6. 2011, č. j. 1 As 51/2011-135). Obecně platí, že zjevná neúspěšnost návrhu by měla být zjistitelná bez pochyb, měla by být nesporná a naprosto jednoznačná bez toho, aby bylo nutné provádět dokazování (srov. rozsudek ze dne 24. 3. 2006, č. j. 4 Ads 19/2005-105, č. 909/2006 Sb. NSS).

pokračování

[8] Právě to je případ projednávané věci. Z podané žaloby a obsahu spisu je již na první pohled zřejmé, že žaloba, *a fortiori* ani kasační stížnosti, nemůže být úspěšná. Žalobce se totiž domáhá jednak zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 7. 2022, č. j. MPSV-2022/124564-912, sp. zn. SZ/MPSV-2022/121477-912, jednak uložení povinnosti žalovanému, aby za žalobce zaplatil sociální pojištění v takové výši, aby ode dne vzniku nároku na starobní důchod pobíral starobní důchod ve výši 25 000 Kč měsíčně. Krajský soud přitom v bodě 8 napadeného usnesení správně uvedl, že stěžovatelův požadavek na uložení povinnosti žalovanému, aby za něj hradil sociální pojištění do určité výše, nemá oporu v žádném platném a účinném právním předpise. S tímto závěrem se Nejvyšší správní soud ztotožňuje.

[9] Stejně tak je nutné přisvědčit krajskému soudu, že skutkové okolnosti, které zmiňuje stěžovatel v žalobě (a opětovně v kasační stížnosti), jakož i v dalším řízení, na které ve své žalobě stěžovatel odkázal a v nichž byl dokonce zastoupen advokátem (řízení vedené Krajským soudem v Praze pod sp. zn. 46 Ad 5/2022), nemohou učinit žalobu důvodnou. Stěžovatel totiž odůvodňuje svoji žalobu podanou proti rozhodnutí žalovaného, kterým mu byl poskytnut příspěvek na živobytí v určité výši, tím, že byl komunistickým režimem perzekuován, v důsledku čehož mu bylo upřeno řádné dokončení vzdělání. Po sametové revoluci přitom nebyl z důvodu zločinného spolčení úředních osob rehabilitován. S ohledem na tyto okolnosti mu má být přiznán starobní důchod bez ohledu na jím skutečně dosahované výdělky. Tento žalobcem nárokováný důchod má být zohledněn žalovaným i při výpočtu dalších sociálních dávek, tj. rovněž při vydání napadeného rozhodnutí. Jak přitom krajský soud správně uvedl v bodě 8 napadeného usnesení, pro výpočet dávky na živobytí nejsou relevantní příjmy, které byly osobě v minulosti neprávem upřeny (k tomu, co je považováno za příjem srov. § 9 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů). Naopak pokud by byly nároky stěžovatele důvodné a potenciálně by došlo ke zvýšení jeho starobního důchodu, tato skutečnost by znamenala naopak pokles výše příspěvku na živobytí nebo jeho odnětí stěžovateli. Stěžovatelem tvrzené skutečnosti tak nemohou vést k závěru o důvodnosti žaloby a tedy ke zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného, jak stěžovatel požaduje.

[10] Krajský soud proto dospěl ke správnému závěru, že nebyla splněna jedna ze zákonem stanovených podmínek pro osvobození stěžovatele od soudního poplatku ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s. Tím současně nebyla splněna ani podmínka pro ustanovení právního zástupce (srov. § 35 odst. 10 s. ř. s.). Rozhodnutí, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků a jeho návrh na ustanovení právního zástupce, je tudíž věcně správné. Námitky stěžovatele tak nejsou důvodné. Nejvyšší správní soud přitom neshledal ani vady uvedené v § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[11] Vzhledem k uvedeným důvodům dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Proto ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. rozsudkem zamítl (výrok II. tohoto rozsudku).

[12] Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalované žádné náklady nemohly

vzniknout, neboť řízení o kasační stížnosti se týkalo výlučně procesních práv stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto o nákladech řízení žalované nerozhodoval (výrok III. tohoto rozsudku).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. listopadu 2022

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu